

pp

ptujski

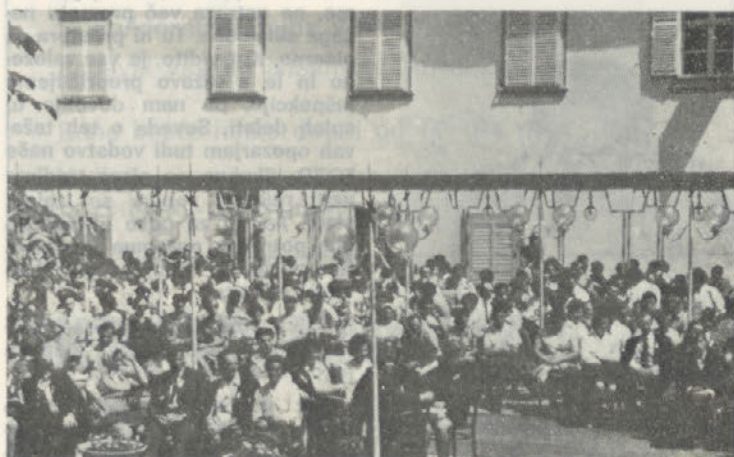
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
IN KOOPERANTOV
MESOKOMBINATA PERUTNINA PTUJ
LETO V. ŠT. 7—8 AVGUST 1981

perutninar

10. DAN PERUTNINARJEV

Že prvi dan perutninarjev je s svojim ubranim petjem popestril Komorni moški pevski zbor Ptuj. Kasneje je sodeloval na skoraj vseh dnevih perutninarjev

Prvi dan Perutninarjev na gradu Borl

Deset let je minilo, odkar smo se leta 1972 prvič zbrali perutninarji in naši kooperanti na dnevu perutninarjev. V soboto 29. avgusta se bomo spet zbrali, že desetič, vendar v precej drugačni obliki, kot je bilo to prvič na Borlu.

Po letu 1962 se je naša delovna organizacija začela hitro razvijati. Za nove proizvodne objekte ni bilo več prostora v starem mestnem jedru, zato smo gradili izven mesta. Hitri razvoj pa je zahteval občutno rast števila zaposlenih, kateri smo se med seboj vse manj poznali. Proizvodnja se je razširila še na kooperacijsko rejo piščancev. Porodila se je zamisel, da bi organizirali vsako leto dan perutninarjev, ki naj bi bil prvenstveno namenjen medsebojnemu spoznavanju in zblíževanju delavcev med seboj in z našimi kooperanti.

Prva srečanja perutninarjev in kooperantov, ki smo ga organizirali na Borlu je bilo res srečanje perutninarjev, saj je bila prireditev

zaprtega tipa. Bila je lepa in dan perutninarjev je postal tradicionalna manifestacija. Kljub tradiciji pa se je močno spremenila oblika te prireditve. Na Borlu je kajkmalu postal za perutninarje pretesen prostor, zato smo že 4. dan perutninarjev organizirali na stadionu Drave. Tu pa ni bilo več možno organizirati prireditve zaprtega tipa, še toliko bolj, ker so dnevi pe-

rutninarjev veljali za dobro organizirane in prijetne prireditve.

Dan perutninarjev je tako postal pomembna ptuj-ska prireditev, na katero prihajajo poleg delavcev Perutnine kooperanti iz mnogih pobratenih in drugih občin, pa tudi mnogi Ptujčani in okoličani redno prihajajo na to našo prireditev. S to masovno udeležbo, saj se na prireditvi

zbere tudi več tisoč obiskovalcev, je prireditev prerasla prvotni namen, vendar je dobila novo kvaliteto medsebojnega sodelovanja delovnih ljudi. S tem pa se postavlja pred nas naloga, da skrbimo še naprej za kvaliteto in dobro organizacijo dnevov perutninarjev, morebiti pa bi razmišljali tudi o novi obliki organizacije teh prireditvev.

Uredništvo

Na 9. dnevu perutninarjev je bilo že prek 6 tisoč gostov

AV Da bi boljše spoznali delavce, delo, uspehe in težave v naših najbolj oddaljenih delovnih enotah, smo se odločili, da bomo nadaljevali s pisanjem o delu in življenju v prodajnih skladiščih in o prodajni mreži, katero imamo razporejeno skoraj po vsej Jugoslaviji.

Tokrat začenjamo s predstavitvijo prodajnega skladišča Zagreb. V tej številki objavljamo razgovor z vodjo tega skladišča v Zagrebu, Božom Mikuličem.

V naslednjih številkah pa bomo objavili še razgovore z delavci in prodajalkami.

Predstavljamo vam skladišče ZAGREB

Božo Mikulič, vodja prodajnega skladišča Zagreb, je le-tega takole predstavil

Pri Perutnini Ptuj delam štiri najstjo leto kot vodja prodajnega skladišča v Zagrebu. V to enoto spada skladišče in 15 prodajnih mest. Od teh je eno v Krapini in eno v Zaboku. Ko sem prišel, sta bili le dve prodajni mesti. Pri odpiranju novih prodajal ne manjka težav, saj se za zagrebški trg zanimajo mnoge Perutnini sorodne delovne organizacije. Z veliko truda smo sicer res uspeli močno razviti prodajo, vendar menim, da so na zagrebških tržnicah možnosti za širitev izčrpane.

Rešitev bi bila v sovlaganju v nove tržnice, ki se gradijo v Zagrebu, vendar bi bilo v te treba vlagati velika sredstva, teh pa v Perutnini trenutno ni.

Velika težava je tudi v tem, da skladiščni prostor, katerega imamo, ne ustreza več prometu našega skladišča. Tu ni prostora za pisarno. Kot vidite, je vse založeno in le s težavo prepričujemo inšpekcije, da nam dovolijo tu sploh delati. Seveda o teh težavah opozarjam tudi vodstvo naše TOZD. Skupno se sicer trudimo najti rešitev, vendar so izgledi slabi, ker bi za novo investicijo bila potrebna ogromna sredstva. Res pa je, da bo nujno potrebno najti rešitev.

Vsi hvalijo dobre odnose tako medsebojne, kakor tudi odnose med vodstvom in delavci.

Kot neposredni vodja dobro poznam ljudi. Poznam njihove vrline pa tudi šibke točke na katere sproti opozarjam. Z delavci nimam posebnih težav. Ne, da ne delajo napak. Vsak, ki dela, dela tudi napake, vendar jih sproti obravnavamo in po najboljših močeh rešujemo.

Delavci se pritožujejo, da morajo mnogo delati tudi izven rednega delovnega časa.

Ko je blago, se mora delati, ne glede na delovni čas. Res je, da bi v primeru boljših delovnih pogojev in ugodnejših skladiščnih prostorov bilo manj dela, kajti sedaj ni možen notranji transport in se zato vse prenaša na rokah. In to nekajkrat. S kamiona v skladišče iz skladišča na dostavne avtomobile in še iz avtomobila v prodajalno. Zaradi take-

Zagrebčani radi sežejo po piščancih PP

(Vse foto L. C.)

ga načina dela je recimo promet 200 ton, delavci pa prenesejo 600 ton.

Normalno je, da tega delavci večkrat ne morejo opraviti v rednem delovnem času. Delo pa mora biti opravljeno ne glede na čas. Včasih je zaradi tega bilo precej negodovanja, vendar so se na tak način dela skladiščni delavci navadili. Nadure torej so. In tiste ure, ko delavec dela, tudi plačamo, saj jih ni možno kompenzirati, ker vsak dan delamo.

Lahko bi vzeli več delavcev. Težav ne bi bilo. Toda v tej situaciji, ko ne veš, kdaj boš blago

dobil in koliko, to ni možno. Zato pač stisnemo, kolikor se da.

Nekaj manj dela imamo v ponedeljek, vendar delo je, če pa ga ni dovolj, potem delajo skladiščni delavci in šoferji na vzdrževalnih delih. Vsa vzdrževalna dela v kioskih in skladišču, razen na hladilnih napravah, opravimo sami.

Vzdrževanje je bila namreč v našem skladišču najvišja postavka, zato smo bili prisiljeni nekaj storiti.

Kolik je prihranek, bi težko rekel, vendar lahko trdim, da je več deset milijonski.

(Dalje prihodnjič)

PRVIČ V DELOVNI ORGANIZACIJI

Obiskujem administrativno šolo v Ptujju. Da bi si v času šolskih počitnic pridobila še nekaj praktičnega znanja, sem se odločila, da pojdem na prakso, katera bi mi bila podlaga za nadaljnje delo v šoli. Tako sem zaprosila Mesokombinat Perutnina Ptuj da bi si v njihovi DO pridobila del praktičnega znanja. Bila sem sprejeta v njihovo DO. Tako sem dne 3. 8. 1981 nastopila počitniško prakso.

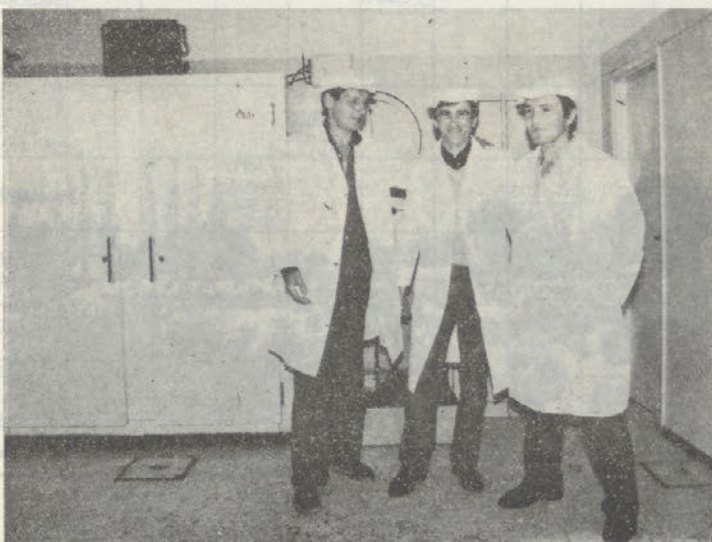
Ni mogoče povedati, kako je mlademu človeku, kadar gre prvič na delo in med ljudi. Prišla sem v DSSS v splošni sektor k tov. Mlakarju, kateri me je lepo

sprejel. Razporejena sem bila na delo v ekonomat. V tej pisarni so me sodelavke lepo sprejele. Pokazale so mi vse mogoče opravila, ki sem jih tudi z veseljem sprejela in zadovoljivo opravljala.

Ko sem prišla prvič na delovno mesto, sem opazila, da ima vsak zaposleni v DSSS svojo kartico, na kateri se vidi, kdaj delavec prihaja in kdaj odhaja z dela. S sodelavkami sem zelo zadovoljna kakor tudi one z menoj.

Zelim si, da bi po končanem šolanju spet prišla v to DO in se spet naučila novih stvari, ki mi bodo podlaga za nadaljnje delo v življenju. Darinka LIPAVŠEK

Nepopolna »delovna skupina« za vzdrževanje

SINDIKAT TISKARNE MI JE OMOGOČIL POČITNICE

Mamica je prišla iz službe z veselo novico. Vprašala me je, če hočem iti v kolonijo v Biograd na morju. Bil sem takoj za to. Potem mi je povedala, da mi je sindikat Perutnine, TOZD Ptujška tiskarna omogočil počitnice v Biogradu na morju.

Prijavila me je in sem bil dodeljen v tretjo izmeno. Odpeljali smo se 20. julija ob desetih zvečer. V Biograd smo prispeli ob šestih naslednje jutro. Pokazali so nam sobe, nato so nas odpeljali na zajtrk. Po zajtrku smo šli na kopanje. Kopali smo se do kosila, po kosilu smo morali iti spat. Vstali smo ob 15. uri in dobili malico nato smo se zopet šli kopat, do večerje. Po večerji smo bili do 21 ure zunaj, nato smo se morali iti umivat in spat. Takšno je bilo 10-dnevno bivanje na morju.

Zahvaljujem se OO sindikata Ptujške tiskarne, da mi je omogočil bivanje na morju v Biogradu.

Borut CVETKO
Učenec 4. razreda

Fakturiramo na računalniku

O računalniku je bilo v Perutinarju že dosti zapisanega. Sedaj bi vam rada delno predstavila fakturiranje na novem računalniškem sistemu.

1. 8. 1981 smo začeli z rednim fakturiranjem na novem računalniku in sicer: prodajo piščančjega mesa iz skladišča Ljubljana, skladišče izdelkov in terensko prodajo v Ljubljani.

Sama preizkušnja je stekla zadovoljivo. Pogoji dela so delno boljši, saj računalnik ne povzroča ropota, kot klasični fakturirni stroj. Tudi prepisovanje izdajnic ne pride v poštev, kot smo bili navajeni pri dosedanjem načinu fakturiranja.

Za novi način fakturiranja na računalniku je potrebno podatke o plačniku in prejemniku blaga vnaprej šifrirati. Isto velja za vse vrste artiklov, ki jih mi prodajamo. Največ časa in natančnosti vzame vsekakor priprava dela, (šifriranje podatkov), zlasti še sedaj v začetni fazi. Moram povedati, da na pripravo dela vpliva več faktorjev med katerimi je najpomembnejši točno in dosledno izpolnjevanje izdajnic in drugih dokumentov. Pri vnašanju in šifriranju podatkov je zelo pomembna kontrola podatkov katero vršimo na ekranu terminala.

Da bi delo normalno steklo, smo vsem poslovnim partnerjem poslali obrazce, katere so nam izpolnjene vrnili. Obrazec vsebuje sedež DO (plačnika) in poslovalnice — prejemnike katerim prodajamo naše blago. Po teh obrazcih je tudi pripravljen šifrant kupcev, in nam služi za pravo dokumentacije za fakturiranje.

Prav tako so dobile vse naše prodajne enote točna navodila za izpolnjevanje izdajnic. Vendar moram povedati, da v destih primerih navodil ne spoštujejo zato nemalokrat traja nekaj časa, da ugotovimo komu je bilo blago prodano, ker potnik, ki je blago prodal ne vpiše točnih podatkov na izdajnico. Naj navedem primer:

Na izdajnici je vpisano: »EMONA LJUBLJANA — MARKET«. To sta edina podatka za plačnika in prejemnika blaga. Pravilno izpolnjena izdajnica, pa bi bila — n. pr.: Plačnik — »DO EMONA — MERKUR, TOZD MALOPRODAJA«, Kersnikova 2, Ljubljana; Prejemnik — Market Hubadova 18, Ljubljana.

Ker je pomanjkljivo izpolnjeni izdajnici bilo napisano le »EMONA LJUBLJANA« za MARKET, pri najboljši volji ne moremo ugotoviti za katerega prejemnika gre. Izpolnjevalec izdajnice najbrž ne ve, da prodajamo blago na primer DO »EMONA Ljubljana, kar sedemnajstim njenim poslovalnicam, ki se vse imenujejo »MARKET«, razlikujejo pa se edino po naslovu — ulici.

Tudi če bi bilo za prejemnika izpolnjeno n. pr. posl. »Savsko naselje«, (kar v veliko primerih vpišejo), še vedno ne vemo za katero poslovalnico gre, ker je lahko v Savskem naselju več poslovalnic od iste DO.

Šoferji, ki blago razvažajo že dobro vedo, komu so blago prodali, zapišejo pa to v mnogih primerih zelo pomanjkljivo, tudi nejasno, kar nam povzroča težave pri šifriranju, pa tudi stroške zaradi telefonskih poizvedb, in seveda izgubo dragocenega delovnega časa.

Pričakujemo, da bodo izpolnjevalci izdajnic razumeli težave, ki nastajajo zaradi pomanjkljivega izpolnjevanja izdajnic, ter jih izpolnjevali po navodilih, ki jih je dobilo skladišče v Ljubljani.

Pomanjkljivosti zaradi nepopolnih naslovov, lahko šofer reši takoj ob predaji blaga, saj vsak poslovođa ve za naziv svoje DO, pa tudi za ulico v kateri se poslovalnica ali mesnica nahaja.

Vsaka poslovalnica ima tudi štampiljko s točnim naslovom, zato bi dostavljalec blaga moral zahtevati od kupca, da prejem blaga na izdajnici potrdi s štampiljko, pa bi bilo mnogo manj nevšečnosti z ugotavljanjem pravega kupca.

Erna RIMELE

Mnogi naši kooperanti so že invalidsko in pokojninsko zavarovani (Foto: L. C.)

Vabimo vas, da se v soboto 29. 8. 1981 ob 14.30 udeležite prireditve

10. DNEVA PERUTNINARJEV, ki bo na stadionu NK Drava v Ptuj

Spored:

1. Pozdrav gostov
  2. Govor predsednika delavskega sveta DO
  3. Komorni moški pevski zbor Ptuj
  4. Razglasitev uspehov športnih aktivnosti perutninarjev
  5. Folklorna skupina Vinko Korže iz Cirkovo
- Zabaval vas bo ansambel Tornado

Bone boste lahko dobili od 14. ure dalje

V slučaju močnega in trajnega deževja bo prireditev v nedeljo 30. avgusta ob istem času

Spremenjene osnove za invalidsko in pokojninsko zavarovanje kooperantov

Zadružna zveza in Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije sta pred leti sklenili pogodbo, po kateri se lahko kooperanti na območju Slovenije, ki trajno sodelujejo z organizacijami združenega dela tudi zavarujejo, in to preko organizacije, s katero sodelujejo. Zavarujejo se pri Skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje — enako kot delavci za nesreče pri delu in poklicne bolezni. Pravice in obveznosti pa so opredeljene iz višine plačanega zavarovalnega prispevka, za katerega je vsak kooperant sam odloči.

Za sklenitev pogodbe je tako v glavnem upoštevati sledeče pogoje:

— da ima kooperant sklenjeno dolgoročno kooperacijsko pogodbo,

— da dosega najnižji osebni mesečni dohodek iz kooperacijskega sodelovanja (z eno ali več

organizacijami združenega dela; v osebni dohodek se tudi šteje morebitna manj kot polovična zaposlitev),

— ne sme biti že zaposlen s polnim delovnim časom.

Postopek za sklenitev pogodbe je sledeč:

— interesent prinese na sedež TOK Hajdina staro ali novo delovno knjižico; novo dobi na sedežu svoje občine,

— vloži pismeno zahtevo (obrazec ima TOK) za sklenitev zavarovanja,

— podpiše pogodbo o zavarovanju in se odloči na podlagi izračunov, po kateri osnovi bo zavarovan.

Vse ostalo delo v zvezi z zavarovanjem vnaprej opravljajo delavci v TOK, dokler traja kooperacijska proizvodnja.

Od 1. aprila letos obsegajo osnove ter letni in mesečni prispevki sledeče zneske:

I.	10.430.—	1.667.—	20.004.—
II.	9.060.—	1.448.—	17.376.—
III.	7.700.—	1.230.—	14.760.—
IV.	6.340.—	1.013.—	12.155.—
V.	5.260.—	841.—	10.092.—

Iz osnove in višine prispevka je razvidno, da znaša prispevek 15,98 % na osnovo razreda, v katerem se interesent lahko zavaruje.

Interesenti lahko sklenejo pogodbo vsak delovni dan na sedežu TOK. V primeru sklenitve pogodbe za nazaj pa morajo

vplačati celotni prispevek za toliko časa, za kolikor se zavarujejo pod pogoji, veljavnimi za nazaj. Kooperant lahko zavaruje svojega družinskega člana pod pogojem, da je sopolpisnik kooperacijske pogodbe.

ing. Jože REISMAN

Poslovno poročilo za prvo polletje 1981

SPLOŠNI DEL

1. SPLOŠNI IN KADROVSKI PODATKI

1. V prvem polletju letošnjega leta je bila aktivnost delavcev na visoki ravni. Sestava zaključnega računa, razprave in odločanje delavcev v DO, aktivnost samoupravnih organov, DPO (sindikata, OZK) so poleg dobrega vsakdanjega dela bile za delavce še dodatne obremenitve pri reševanju problemov proizvodnje. Naša tehnologija, ki nalaga vsakodnevno natančno delo in izpolnjevanje nalog ter visoko zavest, je v rokah delavcev, zato tudi rezultati niso izostali.

2. KADROVSKI PODATKI

Stanje zaposlenih delavcev v DO na dan 30. 6. 1981 je bilo 1359 delavcev od tega 656 žensk in 703 moških. Povečanje v prvem polletju znaša 6 delavcev. Po posameznih TOZD je bilo stanje naslednje:

TOZD	30. 6. 1981	1. 1. 1981	Indeks
Tovarna krmil	72	79	91,1
Perutninske farme	198	184	107,6
Mesna industrija	480	451	104,1
Transservis	161	167	96,4
Commerce	225	235	95,7
TOK Hajdina	29	32	90,6
DSSS	116	117	99,1
Ptujška tiskarna	78	78	100,0
Delovna organizacija	1359	1353	100,4

Več delavcev smo zaposlili samo v Perutninskih farmah in Mesni industriji in to delavce za določen čas zaradi nadomeščanja delavk, ki so bile na porodniškem dopustu in delavcev v JLA. V DO združuje delo za določen čas 44 delavcev.

V primerjavi s planom delovne sile znaša indeks zaposlenosti 98,4, ki pa bo še nižji, ko bodo delavci sprejeti za določen čas pre-

nehali z delom ali nadomestili druge delavce. Zaposlovali smo v glavnem NK delavce na TOZD Perutninske farme in Mesna industrija, kjer je bilo pri delih oskrbovanja perutnine in delih na traku v nečistem delu, kafileriji in evisceraciji tudi največ zamenjav. Ker smo sprejemali delavce za določen čas kvalitetne ponudbe ni bilo. Z delovno silo ni bilo večjih težav, le nekoliko z delovno silo za Perutninske farme zaradi oddaljenosti in neurejenih prometnih zvez, ter možko delovno silo za nečisti del in kafilerijo v perutninski klavnici. Fluktuacija je znašala približno 3 %.

Po resoluciji je letos dovoljeno zaposlovanje povečati za 1,5 % v naši DO pa ne znaša niti 1 %. Kljub temu, da je 41 delavk na porodniškem dopustu in 16 delavcev v JLA nismo v vseh TOZD oz. DSSS iskali ustreznih nadomestil, ampak poiskali notranje rezerve ter spremenili odganizacijo dela.

V učnem razmerju imamo 31 učencev za profile naše dejavnosti.

Kvalifikacijska struktura zaposlenih delavcev je naslednja:

— visoka izobrazba, III. stopnja, doktorat	21 delavcev
— višja izobrazba	39 delavcev
— srednja izobrazba	148 delavcev
— nepopolna srednja izobrazba	39 delavcev
— VK, mojstrska	45 delavcev
— KV	411 delavcev
— PK	332 delavcev
— NK	324 delavcev

Struktura se bistveno ni spremenila le nekaj delavcev z visoko in višjo izobrazbo je zapustilo DO, za katere bo potrebno poiskati ustrezna nadomestila.

3. IZRABA DELOVNEGA ČASA — Glej tabeli I. in II.

TABELA I

TOZD POSTAVKE	Tovarna krmil	Perutninske farme	Mesna industrija	Commerce	Servis	TOK Hajdina	Ptujška tiskarna	DSSS	DO SKUPAJ
1 FOND UR POVPREČNO 182 × ŠTEVILO ZAPOSENENIH	81211	215118	504870	248199	179025	31884	84076	125718	1.470101
2 REDNI LETNI DOPUST	4468	7899	33552	8359	7970	1296	4792	5038	73278
3 IZREDNI LETNI DOPUST VŠTEVŠI STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE	355	189	763	182	189	32	432	259	2401
4 VOJAŠKE VAJE	312	52	747	348	203	34	48	160	1960
5 SKUPNE BOLEZnine VŠTEVŠI INVALIDNINE	5100	8501	31793	13637	7952	1204	5254	2845	76221
6 DRŽAVNI PRAZNIKI	2824	6800	17277	7398	5942	1140	2956	4428	49124
7 PORODNIŠKI DOPUST	2184	8694	15748	6667	—	—	—	5748	39092
8 ODSOTNOST SKUPAJ UR	15243	32135	99884	36591	22256	3706	13482	18514	242076
9 PROCENT	18,77	14,94	19,78	14,74	12,43	11,62	16,03	14,73	16,47
10 IZKORIŠČENOST DELOVNEGA ČASA V PROCENTIH	81,23	85,06	80,22	85,26	87,57	88,38	83,97	85,27	83,53
11 NADURNO DELO UR	296	1263	11589	1256	1045	48	152	1634	17283
12 DELO PO POGODBAH UR	27	137	58	121	—	—	11	93	447
13 ZASTOJ — ČAKANJE NA DELO	—	—	2374	—	—	—	—	—	2374

DS — TOZD sprotno mesečno obravnavajo in analizirajo izkoriščenost delovnega časa.

BOLNIŠKA ODSOTNOST ZA PRVO POLLETJE 1981

PRIMERJAVA 1980 — 1979

TABELA II

TOZD POSTAVKE	Tovarna krmil	Perutninske farme	Mesna industrija	Commerce	Servis	TOK Hajdina	Ptujška tiskarna	DSSS	DO SKUPAJ
1 Povprečno zaposlenih	77	195	462	227	166	29	77	115	
2 Boleznine do 30 dni v urah	2280	7644	21549	8755	4534	656	2448	1907	49773
3 Procent 1981	2,80	3,35	4,27	3,53	2,53	2,05	2,91	1,52	3,38
4 Procent 1980	2,90	2,86	3,35	3,02	1,69	1,32	2,74	0,80	2,70
5 Procent 1979	4,00	3,70	4,55	3,68	3,60	1,90	3,08	1,23	3,80
6 Stroški bolezni do 30 dni 1981	81.045,70	269.105,10	704.882,45	363.705,80	172.012,45	25.104,85	101.408,20	124.280,80	1.841.545,20
7 do 30 dni 1980	57.795,25	154.885,25	459.606,70	222.679,25	94.255,10	39.950,30	76.218,50	34.649,40	1.140.040,25
8 Boleznine z invalidninami skupaj	5100	8501	31793	13637	7952	1196	5254	2845	76278
9 V urah procent 1981	6,28	3,95	6,30	5,49	4,44	3,75	6,25	2,26	5,18
10 V urah procent 1980	5,66	3,56	4,91	3,79	4,43	3,17	4,58	1,45	4,17
11 V urah procent 1979	7,00	4,10	6,40	4,38	7,00	4,66	4,14	1,23	5,28

4. DISCIPLINSKE ZADEVE

Skupna disciplinska komisija je v prvem polletju obravnavala 24 zadev. Iz leta 1980 so ostale tri nerešene zadeve. Na novo pa so direktorji TOZD predlagali v obravnavo le 21 zadev. Vse zadeve, razen ene, je disciplinska komisija tudi rešila.

Pregled izrečenih ukrepov pokaže tabela:

TOZD	Opomin	javni opomin	denarna kazen	prenehanje del. razm.	prenehanje DR-popolno	ustavitev	ni uveden	nerešeno	skupaj
Tov. krmil									
Per. far.	2					1		1	4
Mes. ind.	2	3	4			1	1		11
TOK									
Hajdina	1								1
Servis									
Commerce		2	1	1	1				5
Ptujska tiskarna	1	1							2
DSSS						1			1
Skupaj	4	8	5	1	1	3	1	1	24

Zoper sklep disciplinske komisije o izrečenem ukrepu sta v dveh primerih direktorja TOZD vložila zahtevek za varstvo pravic na delavski svet TOZD, vendar do 30. 6. 1981 še ni bilo rešitve. V enem primeru, ko je bil delavec izrečen ukrep prenehanje delovnega razmerja, je delavec najprej vložil zahtevek za varstvo pravic na delavski svet, nato pa še na sodišče združenega dela, vendar sta oba organa zahtevek zavrnila in potrdila sklep disciplinske komisije.

5. VARSTVO PRI DELU IN VARSTVO PRED POŽAROM

V TOZD, TOK, DSSS naše delovne organizacije izvajamo varstvo pri delu in varstvo pred požarom v skladu z veljavnimi predpisi in internimi pravilniki.

Na tem področju je precej odprtih problemov in se naša »praksa« večkrat ne ujema z ustreznimi predpisi.

Pri reševanju posameznih problemov na področju varstva se precej zavlačuje brez posebnih razlogov. Roki za odpravo pomanjkljivosti, ki jih ugotovi inšpekcija (za delo in požarna) ter služba za varstvo pri delu in varstvo pred požarom naše DO se večkrat v celoti ne spoštujejo. Miselnost posameznih vplivnih delavcev, ki posredno ali neposredno odgovarjajo za varstvo se mora hitreje spreminjati. V nasprotnem ni mogoče na takšen način ali kakšen drugi stari način delati, na koncu pa imeti dobro organizacijo in urejeno varstvo pri delu.

Izobraževanje na tem področju teče kontinuirano po programu preko seminarjev in praktičnega dela. Udeležiti se ga morajo vsi delavci.

II. URESNIČEVANJE PLANSKIH CILJEV

V prvem polletju letošnjega leta smo si prizadevali realizirati planske cilje, ki smo jih sprejeli s fizičnim planom proizvodnje za letošnje leto. Ko pregledujemo rezultate našega dela v preteklih šestih mesecih letošnjega leta ugotavljamo, da je na realizacijo fizičnega plana proizvodnje, poleg subjektivnih faktorjev, bil tudi znaten vpliv objektivnih faktorjev. Vsled navedenega nismo dosegli planiranih proizvodnih rezultatov v vseh fazah proizvodnje. Med razlogi za nedoseganje plana v prvem polletju letošnjega leta moramo omeniti kot glavne vzroke — izpad proizvodnje valilnih jajc in zmanjšano valilnost v začetku letošnjega leta, kakor tudi odklanjanje vhlavitev DSP pri kooperantih v zimskem času zaradi povišanih stroškov proizvodnje. Organi upravljanja so o teh zadevah večkrat razpravljali in sprejeli ustrezne sklepe. Izpad proizvodnje valilnih jajc in DSP je povzročil veržno reakcijo — izpade proizvodnje v naslednjih fazah: zmanjšano vhlavljanje in prodajo DSP, nekoliko zmanjšano proizvodnjo vzrejenih piščancev, manjšo proizvodnjo perutninskega mesa in manjšo skupno porabo krmil.

Manjko piščancev pri vzreji se je v preteklem obdobju nekoliko povečal. To je tudi eden od razlogov za zmanjšano proizvodnjo perutninskega mesa. Veterinarska ambulanta in TOK Kooperacija ugotovljata vzroke za izpad v proizvodnji in lahko pričakujemo, da se bo ta manjko v doglednem času le nekoliko zmanjšal.

Kot je že omenjeno smo imeli večji izpad v proizvodnji v prvih mesecih letošnjega leta — ta izpad kljub znatnemu zboljšanju proizvodnih rezultatov v drugem tromesečju — nismo mogli nadoknaditi. S skupnimi naporji vseh nam bo verjetno do konca leta uspelo doseči plan fizičnega obsega proizvodnje.

Proizvodnja krmil v Mešalnici je pod planirano zaradi navedenih razlogov, kakor tudi zaradi zmanjšane porabe krmil v vzreji piščancev broilerjev (ugodnejša konverzija).

Proizvodnja valilnih jajc staršev je nekoliko višja od planirane; beležimo tudi ugodne rezultate pri proizvodnji valilnih jajc staršev.

Vse obveznosti in opravljene naloge so podrobneje obrazložene v poročilih TOZD.

V prvem polletju je bilo 36 nesreč pri delu, kar je za 10 primerov več kot lani. Potrebno bo posvetiti več pozornosti izobraževanju in s tem doseči, da se število ne bo večalo. Zaradi nesreč pri delu je bilo izgubljenih 313 delovnih dni, nadomestilo OD je znašalo 94.128.— din. Izven dela so bile tri nesreče, lani 7, za kar je bilo izgubljeno 19 dni, nadomestilo OD 5.166.— din.

Po TOZD so bile nesreče pri delu v Mesni industriji 24, Perutninskih farmah 7, Tovarni krmil 3, Commerce 1 in DSSS 1.

6. STANOVANJSKE ZADEVE IN DRUŽBENI STANDARD

— stanovanjske zadeve

Zahtevek za kredit za novogradnje je vložilo 77 prosilcev, za adaptacijo pa 25 delavcev. Razpoložljiva sredstva v višini 3.276.000 dinarjev so razdeljena, 2.676.000 din za kredit za novogradnje in 600.000 din za kredite za adaptacije.

V skladu s pravilnikom o reševanju stanovanjskih potreb delavcev je bila sestavljena prioritarna lista prosilcev in dana v javno obravnavo ter potrđitev delovskim svetom. Isti postopek je bil izveden za prosilce družbenih stanovanj. V planu je dodelitev dveh manjših stanovanj, dočim je bilo dvosobno dodeljeno delavcu iz TOZD Perutninske farme.

— Letovanje

V naših počitniških kapacitetah bo letos letovalo 212 delavcev in upokojencev od 276 prijavljenih. Kapacitete v Zadru, Cresu, Umagu, Vodichah in Čateških toplicah omogočajo, da v eni izmeni letuje 30 družin saj je na razpolago 97 ležišč. Lastne kapacitete imamo v hiši v Zadru, Bungalovih na Cresu, ostale pa so stanovanjske prikočice. Preko turističnega društva imamo v najemu hišo v Vodichah. Škoda je, da se več delavcev ne odloča za letovanje pred sezono, saj so takrat kapacitete nezasedene. Pri razdelitvi letovanj smo letos dali prednost delavcem, ki delajo v proizvodnji.

— Sport in rekreacija

Na področju športa je sodelovalo 271 delavcev v tekmovanjih ob 10. dnevu perutninarjev. Z udeležbo na smučarskem tekmovanju, na tekmovanjih v okviru lige namiznega tenisa, delavsko športnih igrah občine, kjer smo med najboljšimi ekipami, in na nastopih posameznikov na vseh pomembnejših tekmovanjih v občini smo častno zastopali našo firmo.

7. INFORMATIVNA DEJAVNOST

Delavci so informirani o poslovanju in drugih zadevah na zborih delavcev, raznih sestankih in sejah. Večina pomembnih informacij je objavljenih na oglasnih deskah v vseh TOZD in DE. Pomembno informativno sredstvo je glasilo Ptujski perutninar, za kooperante pa še razne okrožnice.

Kvaliteta informiranja se izboljšuje, še posebno informiranje za odločanje (ob periodičnih in letnih zaključnih računih). Izboljšati pa bo potrebno še delegatsko informiranje. Tudi razglasnih centrov (kjer so) še nismo dovolj vključili v informativno dejavnost.

Plana proizvodnje v valilnici nismo dosegli. Zaradi znatno manjše valilnosti je bila zmanjšana proizvodnja v ostalih fazah, ki so vezane na DSP in zmanjšano vhlavljanje.

Proizvodnja perutninskega mesa je nekoliko pod planom. Kljub večjemu izpadu v številu vzrejenih piščancev je izpad v količini mesa nižji zaradi ugodnih tež, ki smo jih dosegli v vzreji. Zaskrbljujoče je nedoseganje plana proizvodnje perutninskih klobasičarskih izdelkov. Razlogov za ta izpad je gotovo več. Kot glavnega bi omenili precejšen pad realne kupne moči prebivalstva. Vsled slabe ponudbe mladih pitanih goved in neugodnih cen mesa mlade pitane govede ter svinjine, planirana proizvodnja v živinski klavnici ni dosežena.

V kooperacijski vzreji nismo dosegli planiranih ciljev. Vsled izpada v proizvodnji DSP v začetku leta in večjega manjka v vzreji, je bilo vzrejenih manj živali — piščancev kot smo planirali.

Vsled zmanjšanja proizvodnje zlasti proizvodnje perutninskega mesa in mesnih izdelkov in povečanja izvoza perutninskega mesa TO Transservis ni dosegel plana transporta.

Prav tako kot ostali TOZD tudi TO Commerce ni dosegel vseh planskih ciljev. Gotovo je za to več razlogov.

Kljub velikim problemom v proizvodnji, ki smo jih skušali hitro rešiti ugotavljamo, tudi pozitivne premike v proizvodnji (redna proizvodnja astaršev, povečan % izplena v perutninski klavnici, visoke teže vzrejenih piščancev ob skrajšanem trajanju vzreje).

Produktivnost dela v proizvodnih TOZD OZD (brez TOZD Commerce), v primerjavi z lanskim letom ni dosežena (indeks 81/80 je 96,2). Tudi realizacija proizvodnje v prvih šestih mesecih v primerjavi z lanskim letom ni dosežena (indeks 81/80 je 98,6).

Glavni razlogi za nedoseganje produktivnosti dela in realizacije proizvodnje v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta so poleg izpada proizvodnje v prvem četrtletju, povečan manjko pri vzreji piščancev broilerjev, neugodna dinamika proizvodnje (zlasti na farmah) in zaposlenost skoraj enakega števila delavcev.

V težki gospodarski situaciji v kateri se nahaja celotno gospodarstvo moramo mobilizirati vse sile in si prizadevati realizirati fizični plan proizvodnje v letošnjem letu.

Fizični plan proizvodnje TOZD Tovarna krmil v obdobju I—IV. je dosežen z indeksom 95,7, kar pomeni, da je celotna dosežena proizvodnja za 4,3 % nižja od planirane. Plan proizvodnje krmil v prvem polletju ni dosežen. V primerjavi z doseženo realizacijo I—VI. 1980 je bilo v letošnjih prvih 6 mesecih proizvedeno 1.760 ton manj krmil, kar pomeni, da je dosežena proizvodnja za 3,5 % nižja od lanske.

Plan proizvodnje premiksov je dosežen 100 %. V letošnjem letu ni planirana prodaja krmil, niti premiksov, ampak je vsa proizvodnja krmnih mešanica in premiksov namenjena za lastne potrebe. Vzrok za to je velik delež uvoznih komponent v krmu, za kar je potrebno ustvarjati lastna devizna sredstva.

Plan fizičnega obsega proizvodnje TOZD Perutninske farne v prvem polletju ni dosežen. Realizirana proizvodnja celotne TOZD je za 3,8 % nižja od planirane in za 5 % nižja od dosežene v enakem obdobju lani.

Plan nesnosti oz. proizvodnje valilnih jajc staršev je presežen z indeksom 102 oz. za 2 %.

Plan proizvodnje konzumnih jajc je presežen za 24,2 % kar je posledica večje odbire valilnih jajc za konzumno. Skupna proizvodnja jajc staršev je v prvem polletju za 4,4 % višja od planirane, kar pomeni preseganje plana za cca 1.000.000 kom jajc.

V primerjavi z enakim obdobjem 1980 je proizvodnja valilnih jajc nižja zaradi dinamike nesnosti.

Plan prodaje valilnih jajc je presežen za 123 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani pa je prodaja valilnih jajc nižja in to zaradi pomanjkanja valilnih jajc celo za lastna vlaganja.

Plan proizvodnje jajc starih staršev je presežen za 14,2 %. Plan proizvodnje DSP broilerjev ni dosežen. V prvem polletju je indeks proizvodnje v primerjavi s planom 90,2, v primerjavi z doseženo realizacijo v enakem obdobju lani pa 75,4.

Vzrok za take rezultate izhaja delno iz dinamike nesnosti, delno pa so takšni rezultati posledica izpada proizvodnje v prvem tromesečju, kar je obrazloženo v točki II.

Plan prodaje DSP borilerjev, kot tudi plan izvoza, zaradi manjših količin DSP, ki so posledica nižjih % izvalitev v prvem tromesečju, ni realiziran. Planirani izvoz DSP staršev in DSP starih staršev ni dosežen, vzrok za to pa je neugodna vojno politična situacija v deželah kamor smo izvoz DSP planirali.

V DE farma borilerjev Breg plan ni realiziran. Proizvodnja je nižja od planirane za 9,7 %. Vzrok za to izhaja iz delno oddane količine broilerjev v mesecu decembru, ki je bila planirana za januar.

Fizični obseg proizvodnje TOZD Mesna industrija je v prvem polletju za 7,8 % nižji od planiranega. V primerjavi z enakim obdobjem 1980 se je proizvodnja povečala za 1,2 %. Plan proizvodnje perutninskega mesa je realiziran 96,7 %, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa se je proizvodnja povečala za 3,6 % oz. 470.000 kg.

Nedoseganje plana proizvodnje je vidno tudi pri proizvodnji klobasnih izdelkov, ki je za 28 % nižja od planirane, proizvodnja PO moke je za 4,3 % nižja od planirane, proizvodnja ostalega svežega mesa pa je za 38,3 % nižja od planirane.

Vzroki za nedoseganje planirane proizvodnje so navedeni v točki II in so posledica nedoseganja plana v predhodnih fazah proizvodnje, izhajajo pa v glavnem iz prvega tromesečja.

Planirani izvoz perutninskega mesa je dosežen le 28,6 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani pa pomeni 1.430 ton izvoza perutninskega mesa, povečanje izvoza za 142 %.

Plan prevoženih km v TOZD Servis ni dosežen, kar je posledica manjših količin blaga, predvsem perutninskega mesa.

Storitve delavnic so prav tako nižje od planiranih.

Plan prodaje v TOZD Commerce je vrednostno presežen za 5,2 %, v primerjavi z enakim obdobjem lani pa za 7,1 %. Plan prodaje ni dosežen v skladišču Tuzla in reprodukcijskih trgovinah ter pri transportu, med tem ko so ostale prodajne enote in skladišča, plan presegle.

Indeksi preseganja vrednostnega plana so nekoliko višji zaradi višjih cen, tako da je količinsko preseganje plana prodaje dejansko nižje. Tako je skupna prodaja nekoliko nižja od planirane zaradi manjših količin razpoložljivega blaga, preseganje plana prodaje na domačem tržišču pa je posledica nedoseganja plana izvoza.

Plan vhlvitev v TOK je dosežen 99 %, v primerjavi s prvim polletjem 1980 pa je dosežena realizacija za 8 % večja. Vzroki za nedoseganje plana v TOK izhajajo delno iz izpada proizvodnje v prvem tromesečju, ki je bil posledica manjšega števila DSP, delno pa je vzrok v tem, da v začetku leta posamezni kooperanti, iz različnih vzrokov niso hoteli upoštevati planirane dinamike vhlavljanja.

Plan storitev TOZD Ptujška tiskarna je v prvem polletju realiziran skoraj 100 %. V primerjavi z enakim obdobjem leta 1980 se je obseg storitev povečal za 2,7 %.

II/2 Proizvodni normativi

Zaključene skupine v vzreji dosegajo zadovoljive rezultate. V prvem polletju so bile v vzreji zaključene 4 skupine. Doseženi povprečni vzrejni rezultati teh skupin so boljši od planiranih. Tako je pogin za 1,02 % nižji, poraba krme je za 0,84 kg nižja po vzrejeni živali, vzrejeno pa je bilo za 0,51 % več živali kot je bilo planirano. Tudi ostali normativni pokazatelji so ugodni, višja pa je bila poraba petrolina.

V nesnosti so bile v tem obdobju zaključene 3 skupine. Od tega je bila skupina 20 na farmi Sela, ki je bila v nesnosti 274 dni, dose-

gla nadpovprečne rezultate in tako presešla planske normative. Drugi dve skupini sta šle zaradi neugodne dinamike nesnosti in situacije na tržišču valilnih jajc predčasno v zakol. Zato skupni rezultati nesnosti v tem obdobju niso realno primerljivi s planiranimi normativi in so iz navedenih vzrokov nižji od planiranih.

Izpljen valilnih jajc v farmi Trnovci je nekoliko višji od planiranega, medtem ko je na farmi Sela in Kidričevu dosežen izpljen nižji od planiranega. Vzrok za to je predčasni zakol dveh skupin nesnic in nekoliko strožji kriterij pri sortiranju valilnih jajc.

V DE farma broilerjev Breg so bile v tem obdobju dosežene ugodne povprečne žive teže, medtem ko je % pogina izredno visok.

Pri vzreji starih staršev so doseženi ugodni rezultati. Glede na to, da smo s to proizvodnjo pričeli šele v lanskem letu, zaenkrat še ni realnih planskih osnov za primerjavo.

V DE Perutninska klavnica je dosežene povprečni izpljen za 0,15 % višji od planiranega in za 0,38 % višji od doseženega v enakem obdobju lani. Tako ugodni rezultati so v glavnem posledica relativno dobrih povprečnih tež v TOK, delno pa je na izpljen vplivala tudi sprememba pravilnika o kvaliteti mesa.

V DE Živinska klavnica so razen pri teletih dosežene povprečne teže višje od planiranih. Tudi doseženi izpleni so v glavnem nekoliko nad planiranimi oz. na nivoju doseženih v preteklih obdobjih.

V TOK Kooperacija je dosežena konverzija v tem obdobju nekoliko višja od planirane, vendar je v primerjavi z lanskim letom dosežen pozitiven premik — znižanje konverzije.

Dosežene povprečne žive teže so pri teh starostih ugodne. Dosežen povprečni pogin oz. manjko piščancev je še vedno znatno višji od planiranega, zato bo na tem področju potrebno sprejeti določene ukrepe.

II/3 Produktivnost dela

Izračun produktivnosti je izdelan na osnovi ovrednotene realizirane in planirane proizvodnje in storitev po baznih cenah, preračunano na povprečno število zaposlenih.

Iz tabele je razvidno, da je planirana produktivnost v prvem polletju dosežena 99,7 %. V primerjavi z enakim obdobjem 1980 se je produktivnost povečala za 0,3 %.

Posamezne TOZD so presegle planirano produktivnost in sicer TOZD Tovarna krmil za 1,1 %, Servis za 4,7 %, Commerce za 2,3 % in Ptujška tiskarna za 2 %. Ostale TO niso dosegle planirane produktivnosti predvsem zaradi izpada proizvodnje v prvem tromesečju, kar je podrobneje obrazloženo v točki II.

II/4 Investicijska dejavnost

Zaradi omejenih sredstev in visokih cen gradbenih materialov je bila investicijska dejavnost v 2. tromesečju letošnjega leta omejena na tiste investicije, ki jih je potrebno dokončati. Na novo ni pričeta nobena večja naložba, razen nekaterih manjših, ki so nujne zaradi uskladitve proizvodnje, zakonskih predpisov, ali pa zato, da so stari objekti dotrajali.

Tako so v tem obdobju bili v gradnji naslednji objekti:
— Farma nesnic Starošinci — gradbena, obrtniška in instalacijska dela, potekajo po predvidenem programu; 6 objektov kokošnjakov in sanitarni objekt je pod streho, pri ostalih izvajajo zidarska dela. Trafo postaja je postavljena, v delu je visokonapetostni priključek. Za vso tehnološko opremo so sklenjene pogodbe z dosedanjimi izvajalci.

— Kartonažna tovarna — dela na kartonažni tovarni potekajo po operativnem planu brez zamude. Zidarska dela so v glavnem končana. V teku so obrtniška in instalacijska dela. Zunanji el. priključek s trafo postajo je dograjen. Narejen je tudi vodovodni priključek na Zagrebško cesto.

— Sanacija perutninske klavnice — meseca maja je bil opravljen tehnični pregled. Pozitivna soglasja k uporabnemu dovoljenju so dali vsi inšpektorji, razen republiškega sanitarnega inšpektorja, ki je naknadno zahteval še analizo odpadne vode. Pregleda še ni opravil republiški vodnogospodarski inšpektor.

Sanacija silosa po požaru — sanacijska dela so v glavnem končana. Izvršena je montaža opreme.

— Dokončana so dela na kompenzaciji jalove energije v Valilnici, v Tovarni krmil, v Perutninski klavnici in Kafileriji.

— V TOK Kooperacija je bilo dograjenih 5 objektov, na novo je pričeta gradnja pri 4 kooperantih.

V okviru pripravljanih del za nove naložbe so izvršena naslednja dela:

— za kompresorsko postajo pri Tovarni krmil je izdelana projektno tehnična dokumentacija, zbrane so ponudbe od 4 izvajalcev. Izvršena je analiza ponudb.

— Za povečanje žitnih silosov je v izdelavi projektno tehnična dokumentacija in lokacijska dokumentacija.

— Pričeta so dela na rekonstrukciji transformatorskih postaj od 10 na 20 kV napetosti na farmi Breg, perutninski klavnici in na farmi Sela.

— Za širitev farne broilerskih staršev v Selah in Kidričevem je v izdelavi projektno tehnična dokumentacija, pridobljena so vsa soglasja k lokaciji in izvršene meritve zemljišč za odkup oz. zamenjavo.

— Za novo Valilnico DSP je v izdelavi projektna dokumentacija, odkupljeno je potrebno zemljišče.

— S komisijo, ki jo je imenoval občinski komite za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve, je izvršen ogled 12 lokacij katere bi naj prišle v poštev za graditev perutninskih farm na območju občine Ptuj.

— Za mostno tehtnico pri Mesni industriji je izdelana projektna dokumentacija in pridobljeno lokacijsko dovoljenje. V teku je zbiranje ponudb za izvajalca.

III. KOMERCIALNO POSLOVANJE

— Prodaja

- a) prodaja perutninskega mesa
- b) prodaja mesnih izdelkov
- c) prodaja reprodukcijskega materiala (valilna jajca, DSP, starši)
- d) prodaja konzumnih jajc
- e) problematika odkupa divjačine

a) prodaja perutninskega mesa

Če v prodajo vključimo tudi izvoz perutninskega mesa potem pri perutninskem mesu nismo dosegli plana prodaje v prvem polletju. Poleg tega, da je proizvodnja za cca 3 % izpod plana je prišlo do večjih izpadov predvsem pri izvozu mesa. Ker so vsled večjih planiranih količin mesa za izvoz; plani posameznih prodajnih področij sorazmerno nižji; smo v glavnem povsod presegle plane fizičnega obsega prodaje.

Zlasti je presežen plan prodaje za prvo polletje v Sloveniji, Hrvaški in Bosni. Izpod plana pa je Srbija. Procentualno ima največje presežanje plana Hrvaška, ki je tudi imela prva urejene pogoje poslovanja na cene in kopenzacije.

Zlasti skladišče v Zagrebu ima močno prekoračen plan prodaje; ima pa tudi preseženo polletno realizacijo iz predhodnega leta. Tudi v Sloveniji beležimo močno prekoračitev plana fizične prodaje perutninskega mesa s tem, da se je tudi delež Slovenije v celotni prodaji povečal.

1. Slovenija

— je področje kjer je bila prodaja najmočneje povečana napram istemu obdobju v lanskem letu. Čeprav smo razpolagali s 5 % večjimi količinami za prodajo kod v lanskem letu (skupaj z izvozom) je prodaja v Sloveniji povečana za 17 %. Tudi delež Slovenije v celotni prodaji je večji in znaša 40,6 % brez upoštevanja izvoza torej na domačem tržišču pa celo 46,1 %.

Opazen je dvig prodaje preko skladišča v Ljubljani kjer je pomembno, da smo pridobili predvsem kupce v sami Ljubljani.

Vse proge razen Ormoške imajo povečane količine.

Bila so obdobja ko tudi Slovenija ni dobila dovolj mesa. Dejstvo, da je Slovenija povečala količine je pomembno predvsem s stališča prevoznih stroškov. Bližnji kupci predstavljajo pomemben element pri prizadevanju po znižanju prevoznih stroškov.

2. Hrvaška

ima drugi največji delež pri prodaji perutninskega mesa in sicer 20,6 brez upoštevanja izvoza pa je delež na domačem trgu 23,5 %.

Tako skladišče v Zagrebu kod skladišče v Reki je doseglo plan prodaje. Zagreb pa je postavljeni plan presegel. Pravgotovo je s stališča stroškov pomembno kako se odvija prodaja na področju Zagreba saj nam je to najbližje večje tržišče. Dalmacija je nekoliko pod polletnim planom; saj je turistična sezona v mesecih julij in avgust.

3. Srbija

V tej republiki smo realizirali letošnje količine napram lanskim količinam v istem časovnem obdobju z indeksom 64. To pomeni, da so bile manjše količine tako v našem skladišču kot pri Centropromu.

Tudi znižanega plana nismo dosegli. Skoraj vso prvo polletje smo v glavnem prodajali blago preko lastne maloprodajne mreže in delno preko Centroproma. To je rezultat različnih politik v cenah po posameznih republikah in rezultat stabilizacijskih ukrepov ko smo morali usmerjati blago tja kjer so nižji stroški. Zmanjšanje je skladišče v Beogradu nadoknadilo s povečano dejavnostjo pri trgovskem blagu (kajmak, sir, konzumna jajca) in z delnim zmanjšanjem števila zaposlenih.

4. BiH

V Bosni smo prodajo perutninskega mesa omejili na Banja Luko, Tuzlo, Sarajevo in Zenico.

Vsi, razen Tuzla in Sarajevo so prekoračili planske količine. V glavnem realizacija zavisi od tega kolikor smo bili v stanju posameznemu kupcu odnosno skladišču dostaviti blaga.

Na količine so vplivali razni faktorji zlasti pa oddaljenost, racionalizacija prevoza, glede na količine in pa koliko so posamezni kupci udeleženi z ostalim asortimanom. Velik izpad prodaje je zlasti v Tuzli ki daljši čas ni dobivala blaga vsled nerešenega problema kopenzacije.

V Makedonijo dostavljamo nepomembne količine blaga (114 ton) in koristimo cenene povratne prevoze podjetja Vinojug Devdelija.

Izvoženega je bilo 1429,9 ton perutninskega mesa v zelo nekontinuirani dinamiki. Neenakomerna dinamika izvoza daje velike probleme tako proizvodnji kot domači prodaji. Znižanje ali svišanje dobav za večkratno količino v odvisnosti od izvoza ima za posledico veliko nevolje pri kupcih, obenem pa daje konkurenci priliko, da zasede ugodnejše položaje, saj kupci ne morejo čakati na nas.

b) prodaja mesnih izdelkov

Plan prodaje mesnih izdelkov ni bil dosežen. Proizvedena in prodana količina v prvih šestih mesecih je celo nižja od lanskoletne količine v istem časovnem obdobju. Padec beležimo tako pri perutninskih izdelkih kot pri ostalih klobasnih in suhomesnatih izdelkih.

Lanskoletnih količin prodanih izdelkov ne dosegajo naslednja skladišča in prodajne enote:

	Indeks 80/81
— Skladišče Ljubljana	91
— Skladišče Beograd	76
— Skladišče Zagreb	59
— Skladišče Reka	75
— Skladišče Tuzla	60
— Maloprodaja Ptuj, Maribor	74
— Potniška prodaja	75

Lanskoletne količine so bile presežene edino v:

	Indeks
— skladišču Banja Luka	171
— predstavništvo Sarajevo	152
— Zmajevac, Zenica	162

Padec prodaje klobasičarskih izdelkov je na našem tržišču splošen pojav katerega beležijo tudi ostali proizvajalci. Pri nas pa so še specifični problemi.

Proizvajamo praktično tri artikle: pipi (hrenovko), poli (posebno), in koko (pariška); dočim proizvajamo poetovio kot zelo kvaliteten artikel v zelo omejenih količinah.

V prvem kvartalu nismo imeli interesa proizvajati klobasičarskih izdelkov v večjih količinah ker je bilo vprašanje cen urejeno šele v drugi polovici meseca marca.

Novo cene, ki so poskočile za preko 50 %, so pravgotovo vplivale na višino prodaje, zlasti še, ker smo imeli poli in koko dražji za preko 20,00/kg od klasičnih izdelkov posebno pariške. Delen vpliv na višino prodaje so imele omejitve pri prodaji perutninskega mesa (vsled izvoza ali nerešenih kopenzacij na določenih področjih kot npr. v Tuzli).

Ker je konkurenca pri klobasičarskih izdelkih trenutno zelo močna, se moramo angažirati pri prodaji in dati poudarek kvaliteti izdelkov, ki ob tako visokih cenah pravgotovo igra eno od bistvenih vlog.

c) Prodaja repromateriala

Izpad proizvodnje DSP v začetku leta pa vse do meseca maja nas je skoraj v celoti izrinil iz tržišča in je posledica minimalne prodaje tudi v drugem četrtletju. Vsled tega smo s težavo prodali, v času poročanja komaj 1.675880 kom DSP na domačem trgu. Izguba kupcev se bo odrazila tudi v drugem polletju, ker so se ti preusmerili na druge dobavitelje vsaj za eno leto, nekateri pa tudi za daljše obdobje.

Valilnih jajc smo prodali 986.760 kom, to pa zaradi dolgoročne prodaje st. staršev, ki se bo pričela konec tega leta. Tudi na tem področju smo izgubili kupce, kar bo posledica slabe prodaje v naslednjem obdobju. Pri prodaji starih staršev smo uspeli dobiti nekaj stalnih kupcev in že prodali v času poročanja 122.000 kom. Težave pri prodaji pa so in bodo tudi v bodoče, ker večina kupcev želi vhljevati stare starše od maja pa do avgusta v ostalem času pa zaenkrat skoraj ni interesov, saj večina vhljeva za sezonsko prodajo brojlerskih DSP.

S prodajo starih staršev uspevamo v glavnem pri novih proizvajalcih, ki pa imajo težave z izgradnjo objektov, ker so povsod v večjih zamudah. Dosedanji in večji proizvajalci repromateriala so v glavnem zadovoljni z dosežki z ostalimi provinencami, zato se težje odločajo za spremembo.

Potrebna bo še dolgoročna obdelava teh kupcev na vseh ravneh, ne samo po poti čiste prodaje.

ODKUP DIVJADI

V letošnjih prvih šestih mesecih smo odkupovali divjad na vseh običajnih odkupnih mestih. V primerjavi z letom poprej se je odkup divjadi v prvih šestih mesecih povečal za 5,51 %.

III. 2 NABAVA

a) nabava koruze v drugem četrtletju je v glavnem iz odkupa t.j. naravno suha.

Drastični skok cene z 9,50 na 11,50 din za kg kljub hitremu skoku cene še ponudba ne pokriva potreb, kar je vzrok še nadaljnemu nihanju cene in špekulaciji posameznih kmetov oz. proizvajalcev iz privatnega sektorja (družbena posestva nimajo zalog), ki še vedno pričakujejo višjo ceno.

Isto je z ječmenom in ovsem. Ob žetvi v letu 1980 smo plačali ječmen 5,50 din, danes pa zahtevajo 11 do 12 din za kg. Ovsu zaenkrat ni v ponudbi.

b) Kljub povišanju odkupne cene svinjam in govedu, ponudba ne pokriva potreb, zato smo še odvisni od nakupa mesa za potrebe predelave.

c) Embalaža: Stanje nespremenjeno iz prvega četrtletja.

III. 3. BLAGOVNA MENJAVA S TUJINO IN GLAVNI KAZALCI IZVOZA IN UVOZA V PRVEM POLLETJU 1981

1. IZVOZ

količina vrednost (din)	I. kvartal	II. kvartal
Din	19.563.482	59.423.699
USA \$	716.611,06	2.176.692,27
(Teč. ZIS \$ = 27,30)		

	I. kvartal	II. kvartal	I. polletje
TOZD Tovarna krmil	20.216.098	83.495.934	103.712.032
TOZD Mesna industrija	8.429.966	9.772.508	18.202.474
Od tega združevanje deviz	4.444.800	5.316.887	9.761.687
TOZD Commerce	20.310	—	20.310
TOZD Servis	9.618	328.540	338.158
TOZD Farme	—	7.914.832	7.914.832
TOK Kooperacija	—	—	—
TOZD Ptujška tiskarna	—	46.034	46.034
DSSS	66.743	49.996	116.739
din	28.742.735	101.607.844	130.350.579
USA \$	1.052.847,44	3.721.899,05	4.774.746,48

PRIMERJALNI INDEKSI

Izvoz — I. polletje	1980	1981	Indeks
— primerjava 1980/81	36,243	78,987	217,93
— primerjava plan — realizacija	Plan	Realizacija	Indeks
	61,752	51,341	83,14
		(65 % prilivov)	
Uvoz — I. polletje	Plan	Realizacija	Indeks
— primerjava plan — realizacija	155,061	130,350	84,06

Blagovna menjava s tujino se je v II. četrtletju zelo povečala tako pri izvozu kot pri uvozu. S takšno tendenco smo vsaj delno ublažili izpad izvoza v prvem četrtletju, ki smo ga kljub zelo nizkemu načrtu komaj dosegli. Plan prilivov v II. četrtletju je bil zastavljen dosti višje in smo se mu s 65 % prilivom zelo približali, ter bi ga verjetno tudi dosegli, če ne bi prišlo do izpada izvoza nekaterih blagovnih skupin tudi v tem četrtletju.

Uvoz — odlivi so bili neprimerno večji v tem četrtletju tako, da smo plan drugega četrtletja sicer presegli, vendar pa smo glede na polletni plan uvozili manj kot je bilo predvideno. V drugem četrtletju se je močno odrazil uvoz krmnih komponent, kot so sojine tropine in ribja moka, katerih izdoba in odlivi so bili realizirani v tem času. S temi nakupi smo si zagotovili surovine tudi za mesec julij in avgust III. četrtletja, kar je normalna zaloga, če upoštevamo da traja uvoz sojinoga zrna in predelave najmanj mesec in pol.

Polletni kazalci kažejo glede na plan v povprečju ugodnejši trend rasti pri izvozu, katerega smo dosegli s 83,14 %.

Uvoz, s tem odlivi, smo prav tako uspeli zmanjšati z ozirom na plan in realizirali le 84,06 % plana.

Razlike med prilivi in odlivi se že po planu močno razlikujejo, ker smo že računali z velikim izpadom izvoza na bližnji in srednji vzhod v prvem četrtletju zaradi vojne. V času prvega polletja tudi nismo uspeli zagotoviti deviznih sredstev iz naslova združevanje s pretežnimi izvozniki in od tistih kjer v storitvah sodelujemo z našimi proizvajalci. Tako je ta delež deviz, ki bi moral znašati po planu 43,14 % popolnoma izpadel.

Da bi zagotovili surovine in reprodukcijski material za nemoteno proizvodnjo smo si morali zagotoviti manjkajoča devizna sredstva iz termiskega odkupa katera pa bo treba do meseca septembra in oktobra vrniti. To postavlja pred nas velike izvozne zahteve, ki jim bomo kos le z maksimalnimi naporii celotne DO in nadaljnjim močnim usmerjanjem v izvoz.

Potrebno bo doseči plan izvoza za vsako ceno, da bomo realizirali proizvodne cilje, ker v nasprotnem primeru postavljamo pod vprašaj našo sedanjo proizvodnjo in nadaljnjo perspektivo. V drugem polletju pričakujemo tudi več odziva v pogledu združevanja s tem, da bi morali tudi intenzivno delati na zagotovitvi deviz iz naslova soudeležbe naših proizvodov v izvozu ostalih delovnih organizacij.

Truditi se moramo na drugi strani tudi za zmanjšanje uvoza in proučiti možnosti nabave rezervnih delov v domači proizvodnji ter iskati surovine na domačem trgu. V proizvodnji se bomo morali posluževati nadomestkov in v te namene pravočasno nastaviti teste, ki bi pokazali do kakšne mere jih lahko uporabljamo brez škode za proizvodnjo.

Nadalje bo potrebno v bodoče izredno strogo selekcionirati nakupe v tujini in nabavljati le tisto, kar se dejansko ne dobi na domačem tržišču. Za usklajitev plačilne bilance izvoza z uvozom mora dopri- našati sleherni delavec na svojem delovnem mestu z zavzetim in odgovornim delom na napravah in strojih iz uvoza ter racionalno porabo surovin.

POLLETNI POSLOVNI REZULTATI

Po razpravah na sindikalnih skupinah in DPO so delavci na zborih sprejeli poročilo o polletnem poslovanju, ki ga v povzetku objavl- jamo:

FIZIČNI OBSEG PROIZVODNJE IN PRODUKTIVNOSTI DELA

TEMELJNA ORGANIZACIJA	Obseg proizvodnje 30. 6. 81		Produktivnost 30. 6. 81	
	Indeks 81/načrt. 81	Indeks 81/80	Indeks 81/načrt. 81	Indeks 81/80
Tovarna krmil	95,7	96,5	101,1	99,2
Perutninske farme	96,2	95,0	99,2	89,5
Mesna indusrija	92,2	100,2	94,0	95,3
T O K	95,8	101,5	99,1	105,0
Transservis	98,9	90,5	104,7	93,4
Commerce	105,2	107,1	102,3	113,7
Ptujška tiskarna	99,3	103,4	102,0	103,3
D O	97,6	101,3	99,7	100,3

Indeksna primerjava kaže, da je fizični obseg proizvodnje, če ne upoštevamo povečane realizacije v TO Commerce, v primerjavi z lanskim enakim obdobjem nižji in tudi načrtovan obseg ni dosežen. Vzrok je izpad proizvodnje v I. tromesečju, ki smo ga pa v II. tromesečju delno že nadoknadili, delno pa je proizvodnja nižja zaradi neugodne dinamike. V Transservisu so storitve nižje zaradi stabilizacijskih odločitev, da se omejijo prevozi na daljših relacijah.

Indeksi produktivnosti dela kažejo slične rezultate kot je rast fizičnega obsega proizvodnje. Tako je produktivnost v poprečju brez TO Commerce nižja kot je bila v lanskem obdobju in tudi planirana ni v celoti dosežena.

VREDNOSTI, POSLOVNI REZULTATI

TEMELJNA ORGANIZACIJA	Celotni prihodek 30. 6.		Dohodek 30. 6.		Akumulacija 30. 6.	
	Indeks 81/načrt. 81	Indeks 81/80	Indeks 81/načrt. 81	Indeks 81/80	Indeks 81/načrt. 81	Indeks 81/80
Tovarna krmil	50,9	161	48,5	114	55,0	95
Perutninske farme	45,8	139	45,1	130	41,3	129
Mesna industrija	44,6	137	50,5	129	55,2	137
T O K	46,6	145	51,9	108	59,1	79
Transservis	43,3	123	45,0	118	41,0	119
Commerce	58,0	140	51,9	147	64,9	289
Ptujška tiskarna	51,7	136	49,8	120	55,3	139
Delovna skupnost	48,9	165	49,5	150	—	—
Finančna služba	84,0	338	57,9	338	—	—
D O	49,8	143	48,9	130	50,5	132

Načrtovani celotni prihodek ni v celoti dosežen je pa kar 43 % večji kot v enakem lanskem obdobju. Povečanje izhaja v glavnem iz višjega nivoja cen, delno pa iz povečane proizvodnje v II. tromesečju in relativno dobrih proizvodnih rezultatov. Močno odstopanje na nabavnem in prodajnem trgu je imelo za posledico večje prelivanje dohodka med temeljnimi organizacijami. Tako so posamezne temeljne organizacije imele v II. tromesečju naslednje prihodke oz. dohodke iz naslova dohodkovnih odnosov.

TOVARNA KRMIL	+ 40.430.461 din
PERUTNINSKE FARME	+ 25.212.063 din
MESNA INDUSTRIJA	— 89.667.215 din
T O K	+ 2.744.082 din
TRANSSERVIS	+ 11.760.346 din
COMMERCE	+ 13.073.163 din

Nesorazmerna rast materialnih stroškov je vplivala, da je povečanje dohodka v primerjavi z lanskim obdobjem le 30 %, načrtovani pa iz enakih vzrokov tudi ni dosežen.

Korekcija prodajnih cen perutninskega mesa z 19. majem ter odobrena razlika v ceni — kompenzacija za prodano perutninsko meso v Sloveniji od 23. do 19. maja sta v glavnem vplivala na večjo rast dohodka v tem tromesečju, saj je ta kljub povečanju za 31.470.000 din na račun spremembe predpisov o plačani realizaciji ob 1. tromesečju imel le 11 % rast.

Obveznosti iz dohodka v tem obdobju ne kažejo nesorazmerne rasti zato je tudi akumulacija v primerjavi z lanskim obdobjem porasla za 32 %. Glede na splošno rast cen lahko zaključimo, da je realno, znesek za akumulacijo pa celo nižji kot v lanskem letu.

Ocenjujemo pa, da se bo poslovni rezultat v drugem polletju izboljšal, če bodo zahtevki za razliko v ceni — kompenzacije plačani in če bodo izvozne stimulacije povečane na sprejemljivo raven. Sedanje cene koruze nas pri izvozu postavljajo v nemogoč položaj, ki ga z ukrepi v DO nemoremo preseči, ne da bi posegli v akumulacijo.

OSEBNI DOHODKI IN RESOLUCIJA

V naši delovni organizaciji smo se tudi letos odločili za skupno ugotavljanje skladnosti delitve dohodka z resolucijo in dogovorom. V drugem tromesečju je prišlo do omilitve kriterijev delitve dohodka za osebne dohodke.

Po obračunu za 1. polletje je porasel dohodek za 30,22 %. Iz te osnove bi masa OD po družbenem dogovoru lahko porasla za 28,50 %. Po začasni delitvi dohodka po obračunu pa je masa za OD porasla le 27 %. Iz tega izhaja zaključek, da je delitev skladna z dogovorom. Pri tem je povprečni mesečni osebni dohodek na delavca v DO 9.098 din in je večji od lanskega enakega obdobja za 24 % od povprečno izplačanega mesečnega osebnega dohodka, za preteklo leto pa le za 11 %.

Povečana vrednost točke s 1. 5. 1981 bo omogočila hitrejšo rast naših OD v drugem polletju, ki v tem obdobju niso sledili rasti življenjskih stroškov. Padec realnih osebnih dohodkov je splošen pojav.

V občini so povprečni osebni dohodki porasli v enakem obdobju za 22 %, v gospodarstvu pa v prvih 4 mesecih letos za 27 %.

SPLOŠNA OCENA

Pogoji gospodarjenja v II. tromesečju so bili v primerjavi s I. bistveno spremenjeni. Cena mesa je bila z majem dokončno prilagojena povečanim stroškom in višjim nabavnim cenam surovin. Ostali pogoji gospodarjenja so se v tem času še ponovno zaostriili. Cene surovin in repromateriala so zelo narasle, zlasti domače. Največjo rast cene ima gotovo koruza, saj znaša le-ta med 11,00 in 12,00 din za kg.

Porasel je tudi izvoz in kaže, da bomo do konca leta izpolnili družbeno obvezo, dogovorjeno v SISEOT. Povečane so bile tudi izvozne premije, vendar se bo efekt pokazal šele v naslednjem obdobju.

Kot smo že pri obravnavi posameznih kazalcev ugotavljali, proizvodnja v prvem polletju ni dosežena v planirani višini, vendar rezultati, ki smo jih dosegli v drugem kvartalu dajejo osnove, da bomo plan do konca leta kljub vsemu izpolnili.

Investicijska dejavnost je še vedno skromna in bazira v glavnem na lastnih sredstvih.

SPLOŠNA OCENA

Pogoji gospodarjenja v II. četrtletju t. l. so bili v primerjavi s pogoji v I. kvartalu spremenjeni. Spremembe beležimo tako v zunanjem kot tudi notranjem krogu poslovanja.

Cena mesa je bila v II. kvartalu dokončno prilagojena povečanim stroškom in višjim nabavnim cenam inputa. S tem je bila dana ponovna možnost ekonomičnega poslovanja. Cena našega finalnega izdelka — piščančje meso — je bila delno povišana, delno pa je regresirana preko kompenzacij. Prav tako so bile popravljene cene mesnim izdelkom.

Ostali pogoji gospodarjenja so se v času april—junij še ponovno zaostriili. Cene surovin in repromateriala so zelo narasle zlasti domače, še poseben porast cen pa beležimo pri najvažnejši surovini to je koruzi. Cena koruze per 30. 6. je znašala že 11—12 din (kg).

V omenjenem času je porasel tudi izvoz, ki omogoča, da bomo do konca leta izpolnili družbeno obvezo dogovorjeno v SISEOT. Povečane so bile tudi izvozne premije vendar se bo efekt pokazal šele v naslednjem obdobju.

V notranjem krogu poslovanja ugotavljamo normalno plansko proizvodnjo. V primerjavi s I. četrtletjem ko je zaradi havarije v TO Farme proizvodnja v celotni verigi padla, je zabeležen v drugem kvartalu porast. Pri tem je evidentirana izpolnitev plana po teži višja, od zadolžitve. To so omogočili relativno dobri vzrejni rezultati, kljub nižji starosti ob normalni konverziji.

Pri izdelkih plan ni dosežen. Zlasti v zadnjem času vpliva na prodajo in s tem proizvodnjo dejstvo, da je prodaja izdelkov vezana na perutninsko meso. Z izvozom in večjo prodajo piščančjega mesa v SRS je zlasti upadla prodaja v ostalih republikah.

Pri navedenih kondicijah fizičnega obsega proizvodnje je tudi storilnost v porastu, saj je število zaposlenih skoraj nespremenjeno.

Fizičen obseg za celotno obdobje šestih mesecev v primerjavi s planom ni dosežen je pa večji kot v preteklem letu. Iz tega razloga ni dosežena tudi produktivnost (indeks 80/81 = 96,2). Razlogi za nedoseganje proizvodnje so v glavnem v izpadu v I. kvartalu.

Kot je razvidno iz ostalih poročil proizvodnja v prvem polletju v ceoti ni izpeljana na plan, vendar rezultati, ki smo jih dosegli v drugem kvartalu dajejo osnove, da bomo plan do konca leta kljub vsemu izpolnili.

Ob oceni dosežkov moramo videti tudi uspehe in napredek pri vzreji piščancev, izpleni v klavnici, kvaliteti krme itd., kar vse vpliva tudi na finančne kazalce.

Finančni pokazatelji izkazujejo v primerjavi na preteklo leto porast vseh kategorij s presežki, ki odgovarjajo porastu inflacije. Zato ugotavljamo, da gre za rezultate, ki so normalni.

Akumulacija izkazana v periodičnem obračunu je rezultat proizvodnih uspehov v drugem kvartalu in izboljšanih razmerij na trgu.

Investicijska dejavnost je še vedno skromna in bazirana v glavnem na lastnih sredstvih.

Restrikcije nekaterih stroškov so v celoti dosežene. Stabilizacijske težnje in ukrepi se izvajajo.

Na področju osebnih dohodkov so sprovedene korekture vendar vse v okviru zakonitih in dogovorjenih proporcij.

Pri družbenem standardu delujemo v okviru predvidenih postavk.

Počitniška praksa

VTIS O POČITNIŠKI PRAKSI

Ko sem končala osnovno šolo, sem bila pred vprašanjem, kam se naj usmerim oz. v katero šolo naj se vpišem. Želela sem si, da bi delala kot pisarniška delavka, zato sem se po končani osemletki vpisala na ekonomsko srednjo šolo v Ptuj. Šolo sem z veseljem obiskovala in izdelala prvi letnik brez večjih težav. Po končanem letniku pa nas je šola razporedila po DO na obvezno tritedensko počitniško prakso.

Jaz sem bila razporejena v DO Mesokombinat Perutnina Ptuj. Ko sem prišla 22. 6. 1981 v DO, nas je mentor v DO, tov. Martin Mlakar, razporedil po TOZD-ih. Prišla sem v TOZD Commerce — Faktorni oddelek. Tov. Mlakar nas je seznanil s poslovanjem v DO.

Obvezno počitniško prakso sem pričela 3. 8. 1981. Ob prihodu v Faktorni oddelek sem se seznanila s statutom in pravilnikom DO. Zaposlene delavke v Faktornem oddelku so me prijazno sprejele in me vpeljale v delo. Tako sem se zelo hitro vživela in vestno opravljam naloge, ki mi jih zadajo.

Pred obvezno počitniško prakso sem preišlevala kako bo, ko bom prvič prišla v DO, vendar je bil moj strah odveč. Ugotovila pa sem, da je razlika med teorijo v šoli in samo prakso. Vsak dan spoznam nekaj novega, pišem dnevnik in se mi zdi, da bodo dnevi moje obvezne počitniške prakse še prehitro minili.

Anica SALAMUN

POČUTJE NA POČITNIŠKI PRAKSI

V sredo 15. julija sem pričela s počitniško prakso v vaši OZD. Letos sem bila prvič na praksi v kakšni DO.

Dodelili so me v knjigovodstvo OD. Prizazen sprejem je bil pomembna vzpodbuda za moje nadaljnje delo. Počitniško prakso sem opravljala 15 dni, ter si ustvarila podobo o delu v knjigovodstvu OD.

Najprej so mi predstavili OZD Perutnina Ptuj z vsemi njenimi TOZD-i in razložili, kaj v posameznih TOZD-ih delajo. Seznanila sem se tudi s samoupravnimi akti, z DSSS in s povezavo z drugimi TOZD-i ipd.

V knjigovodstvu OD sem se seznanila, kako nastanejo OD delavcev, kajti ko dobiš v roke nalogo za vpis nekega zneska, si sprva ne moreš predstavljati kaj se za zneskom skriva, katere njegove sestavine in kakšno je bilo vloženo delo. Česa se v šoli naučiš teoretično, dokončno spoznaš, ko vidiš vso stvar v praksi. Na praksi sem opravljala tudi druga dela, na primer pisala položnice, knjižila obroke kreditov za posamezne mesece, spoznala delovni list ipd. Skratka, opravljala sem delo, kot ga pač zmorejo praktikantje.

15 dni je zelo kratek čas, da bi spoznal vse, kar te morda zanima, vendar pa lahko vsak odnese s počitniške prakse dovolj vtisov in novih spoznanj. Priznati moram, da so moji vtisi z letošnje počitniške prakse lepi, predvsem zaradi razumevajočih ljudi in okolja, kjer sem delala. Prepričana sem, da tudi drugi praktikantje ne bodo odnesli bistveno drugačnih vtisov s počitniške prakse. Teh nekaj dni, kar si na praksi, lahko spoznaš veliko stvari, lahko se veliko naučiš.

Seveda pa je največ odvisno tudi od vsakega posameznika in od tega koliko ga katera stvar zanima.

Milena BEZJAK

Zahvala

Ob smrti dragega očeta Edvarda Hotka se zahvaljujem kolektivu Ptujске tiskarne za izrečeno sožalje, pomoč in spremljanje na njegovi zadnji poti.

Nada ROZMAN

Mesto in pomen rekreacije v organizacijah združenega dela

Slovenci smo živeli več stoletij brez kakršnekoli organizirane dejavnosti na športnem področju. Šele leto 1851 pomeni pričetek organizirane vadbe v šolah. Pionir je bil Stevo Mandić, ki je pričel s poučevanjem telesnih vaj na ljubljanski gimnaziji. Leta 1863 je v Sloveniji bilo ustanovljeno prvo telovadno društvo »Južni sokol«, štiri leta pozneje pa smo dobili tudi prvo literaturo s tega področja (Nauk o telovadbi). Telesna vzgoja se je pozneje pričela vse bolj širiti in naš človek je kmalu spoznal neobhodnost telesne aktivnosti za svoj razvoj, za delovno zmogljivost in zdravje. Vzporedno s tem se je formiralo vse več telovadnih in športnih društev, rastle pa so tudi igrišča in drugi potrebni objekti. Žal pa smo v svetovnem merilu še vedno pomenili zelo malo, pa tudi pri gradnji objektov smo krepko zaostajali.

Po osvoboditvi smo pričeli z načrtnim delom tudi na področju rekreacije. Pričeli smo z organiziranjem delavsko-športnih iger, za kar so dali pobudo sindikati. Vendar tudi tu ni šlo vse kot bi bilo treba, čeprav so delavsko-športne igre pričele dobivati vse večjo širino, cilj teh iger ni bila več množičnost, ampak predvsem borba za prestiž. Delovne organizacije so pričele v svoje kolektive vabiti uspešnejše športnike, pri tem pa zanemarjati slabše, ki so bili najbolj potrebni športa. Delavec je bil zopet odrinjen in se je moral znajti, po svoje. S športno aktivnostjo se je moral ukvarjati sam — neorganizirano. Smisel rekreacije v sedanjem času pa ni kvaliteta, ampak množičnost in organizirana vadba.

POMEN REKREACIJE

Beseda rekreacija je latinskega izvora. Latinski izraz »recreare« pomeni: obnoviti, okrepiti, znova ustvariti.

Pomen rekreacije lahko poudarimo z več razlogov:

1. Svet tehnike se na račun naravnega okolja in življenja naglo razvija.

2. Človekov organizem ne more svojih funkcij spontano dovolj hitro prilagajati potrebam civilizacije. Posledica je zmanjšana aktivnost, zaradi katere obstaja nevarnost upadanja telesne in psihične kondicije.

3. Količinski odnos med delom in počitkom se večja v korist počitka.

Iz prve točke je razvidno, da je tehnika toliko napredovala, da človek vlaga vse manj fizičnega napora v svoje delo. V proizvodnji smo dobili tekoči trak in druge tehnične dosežke, ki človeku olajšajo delo. Res je, da nam ti dosežki po eni strani olajšujejo

fizični napor, po drugi strani pa nam vse bolj obremenjujejo živčni sistem. Človek pri tekočem traku postaja »avtomat« in ves delovni dan ponavlja določene, naučene gibe. In kaj nastaja? Pojavlja se živčno obremenjujoča monotonija. Strokovnjaki si prizadevajo, da bi delo ob tekočem traku humanizirali.

Pri drugi točki lahko ugotovimo, da mehanizacija tako hitro napreduje, da človek težko spremlja njen tempo rasti. Stežka se prilagaja vsakodnevnim novostim, ki ga obkrožajo in se mu v potrošniški ihti ponujajo preko reklam. Človek je po tej plati zelo občutljiv, ker misli, zakaj naj ne bi še sam imel, kar ima ta sosed, prijatelj itd. Marsičesa ne kupujemo iz potrebe, ampak zaradi družbenega ugleda — prestiža. Ne zavedamo se še prav da pomenijo take potrošniške dobrine tudi siromašenje. S standardom, ki ga danes imamo in ki vse bolj raste, izgublamo po drugi — kulturni in telesno — vzgojni plati. Po delovnem času navadno obilno obedujemo, ležemo, preberemo časopis, zvečer pa smo suženi televizije itd. Manjka nam gibanje, ki ga rastoča potrošnja raznih »potrebniških proizvodov« vedno bolj omejuje. Z zmanjševanjem gibanja, pa upada telesna kondicija in z njo tudi psihična. Kot da se ne zavedamo, kako naš organizem propada in kako se nam slabšata zdravstveno stanje in delovna sposobnost.

Točka tri pa opozarja, da se odnos med delom in počitkom vse bolj večja v korist slednjega. Delovni čas se nam z rastjo standarda krajša, vedno več pa imamo časa za počitek. Kako ta počitek izrabljamo sem omenil že v prejšnji točki. V svetu so že ugotovili, da je 20. stoletje, stoletje prevelikih želodcev. Z rastjo standarda se vedno bolje tudi hranimo, pri tem pa seveda ne pazimo na pravilno prehrano in uživamo vse, česar se nam za- hoče.

Prof. dr. Mellerowietz je ugotovil, da morata v Nemčiji predvsem zaradi telesne neaktivnosti dva tretjini delavcev in nameščencev 10 let pred redno upokojitvijo zapustiti svoje delovno mesto, da ima letno 250.000 delavcev srčni infarkt, da jih od tega letno umre 75.000, v ZDA pa celo 500.000. Navedeni podatki zelo lahko pripomorejo k ugotovitvi, kako važen je pomen rekreacije za delovnega človeka. Današnji delovni človek vse preveč je, se občutno premalo giblje in postaja zamaščen, kar dviguje krvni pritisk. Zamaščenost ne povzroča le premalo gibanja, slabi tudi razpon in regulacija organskih funkcij, manjša moč mišic, gibljivost, fizično

Dopust ob morju

V času poročanja odhaja iz naše delovne organizacije na letovanje predzadnja skupina delavcev, ki so se prijavili za letovanje v naših počitniških kapacitetah na Cresu, Fijesi, Umagu, Čateških Toplicah, Vodica in v Zadru. Te kapacitete smo letos razširili — na Cresu za dve hišici (skupaj 6) in v Umagu za 4 prikolicice (skupaj 11).

Za letovanje se je v letošnjem letu prijavilo 278 delavcev, od katerih smo jih lahko razporedili 233, izpadlo pa je 45 delavcev. Pri razporeditvi smo upoštevali več kriterijev, glavni kriterij pa je bil ta, da so imeli prednost delavci v neposredni proizvodnji. Žal je bilo zelo malo zanimanja za letovanje v pred ali posezoni, to je v juniju in septembru, zato smo morali v ta čas razporediti mlade delavce brez družin delavce, ki nimajo šoloobveznih otrok in upokojenca. Moramo poudariti, da so predvsem upokojenca imeli veliko razumevanja za naše težave pri razporejanju in so se v glavnem prijavili za pred ali posezono. Zaradi nekaterih poznejših sprememb pri razporejanju (odpoved zaradi bolezni, ne-

ustrezna čas in kraj itd.) je teh nekaj odpadlo, kolikor nismo našli primerne kombinacije oz. zamenske. Proste kapacitete smo nudili najprej tistim 45 prijaviteljem, ki niso bili razporejeni, tako da smo lahko naknadno razporedili še 30 delavcev.

Do 10. 9. 1981 so trenutno zasedene počitniške kapacitete na Cresu, v Vodica in Zadru, prosta mesta pa so v posezoni še v Umagu, Fijesi in Čateških Toplicah.

Iz razgovora z nekaterimi našimi delavci, ki so se že vrnili z letovanja, smo lahko ugotovili, da jim je vreme dobro služilo (razen meseca junija) in tudi sicer so se prijetno počutili. Nekaj pripomb je bilo glede opreme in vzdrževanja, predvsem v Umagu in Zadru. Trudimo se, da napake odpravimo, kričakujemo pa tudi več razumevanja od delavcev, ki včasih zapustijo prostor, kjer so letovali v zelo slabem stanju. Dogajale so se tudi nepravilnosti glede prijav in plačil za letovanje, o tem pa bomo podrobneje pisali v naslednji številki »Perutninarja«.

M. R.

POČITNIŠKO REKREACIJSKI CENTER NA CRESU, KJER IMAMO TUDI MI ŠEST POČITNIŠKIH HIŠIC

ČAS DOPUSTOV SE IZTEKA, ZATO BOMO V NASLEDNJI ŠTEVILKI PERUTNINARJA PISALI O VTISIH IN OCENAH LETOVANJA V NAŠIH POČITNIŠKIH HIŠICAH IN PRIKOLICAH.

(Foto: Drago Čater)

kondicijo in s tem krajša življenjsko dobo, leta delovne dobe in obrambne sposobnosti.

Tako se je po svetu pričelo organizirano gibanje za rekreacijo. Mnoge države so ga začele ne samo propagirati, ampak tudi uredničevati in to v raznih oblikah in pod različnimi imeni. Omenil bi le TRIM, ki izvira iz Nizozemske in je pod istim imenom zaživel tudi pri nas. Postal je takorekoč ena od prvih, žal pa skoraj edina oblika rekreacije pri nas. Vendar pridobiva z gradnjo TRIM stez vse večjo popularnost. Kljub obširnosti, ki jih zajema,

pa ostaja akcija še preveč individualna.

Rekreacija nam je ob vsakodnevem delu neobhodno potrebna, zato menim, da bi tudi pri nas morali kaj več ukreniti za njeno popularizacijo ter jo delavcu prikazati v pravi vrednosti in koristnosti. Današnjemu delovnemu človeku je neobhodno potrebna z vidika utrjanja delovne in obrambne sposobnosti, z zdravstvenega vidika itd. Tudi preko rekreacije se naj oblikujejo delovni ljudje v vsestransko sposobne člane naše družbe.

A. K.

Bolj enotni in složni

Lep jubilej je, delati v kolektivu dvajset let. Marsikaj lepega doživiš, na marsikaj neprijetnega pozabiš. Toliko bolj, če začneš v mladih letih, živiš s kolektivom in se ga navadiš, kot on na tebe. Toliko bolj, kolikor si prispeval k njegovemu razvoju in tudi dobival.

ši, boljša je bila tudi kvaliteta dela. Bolj bi morali biti složni, ne pa da se drži vsak oddelek za sebe kot država v državi. Opažam, da so medsebojni odnosi boljši, ko je dela dovolj, ker pač vsak bolj misli na svoje delo in se v drugega ne vtika. Morali bi biti bolj zavestni do kolektiva in tudi do dela samega; če je na primer potrebno delati ponoči ali izven rednega delovnega časa. Tako pa delajo vedno eni in isti. Nekateri imajo najbrž že tako visok standard, da jim dodatno delo ni potrebno. Bolj bomo morali gledati na potrebe naročnikov.

Že od začetka delam v dveh izmenah in me ne moti, saj rajši delam popoldan, tako si lahko tudi doma kaj naredim.

Tudi sina imam v kolektivu, zadovoljna sem z njegovim učenim uspehom in delom, saj sem ga lahko vedno imela pred očmi in spremljala njegovo delo.

Trenutno nimam nobene funkcije v samoupravnih organih, prej pa sem jim imela precej. Rada sem sodelovala, vendar bi morali odgovorni posamezne odločitve bolj preprosto razložiti, da bi se lahko lažje odločali za posamezne rešitve raznih problemov.

Želim, da bi bili odnosi boljši, da bi bilo dela vedno dovolj in tako tudi osebni dohodki boljši.

Ivan Ciglar

Že od osemnajstega leta posluša Anica Frigl ropot tiskarskih strojev. Kot vsak, se tudi ona rada spominja svojih začetkov, ker so tudi njej najdražji in lepi.

»Sedanje delo opravljam že od začetka prihoda v kolektiv. Rada ga opravljam, ker mi je všeč. Menjala bi ga samo, če bi se mi ponudila priložnost, da se prekvalificiram za delo v stavnicah. Delovni pogoji so iz leta v leto slabši, ker je ljudi zmeraj več, stroji pa stari in izrabljeni in zmeraj glasnejši. Meritve so pokazale, da je ropot premočan (90 db), kar je škodljivo za sluh in se že tudi pozna pri sodelavcih. Kot večina strojev so tudi tiskarski nevarni, zato se jih varujemo navadno po svoji zavesti.

V začetku je bil kolektiv mlad, medsebojni odnosi bolj-

Po tekmovalstvu smo tehtali in šteli ribe ter ugotavljali, kdo je bil najboljši

(Foto: Franc Kravina)

Najboljši trije: Stefan Kampl, Franc Maček, Franc Vrbnjak (Foto: Franc Kravina)

Prvenstvo Perutnine v ribolovu

Zmagovalca:

- TOZD Transservis med ekipami,
- Franc MAČEK iz TOZD Commerce med posamezniki.

Zadnji petek v juniju, dne 26. 6. 1981, je bilo prvo tekmovalje v ribolovu za prvenstvo Perutnine, ki smo ga napovedali že v prejšnji številki našega glasila.

Za prireditev je bilo veliko zanimanje med številnimi našimi delavci, ki so tudi športni ribiči. Ob dogovorjeni uri se je zbralo pred Ptujsko tiskarno lepo število ribičev. Po kratkem posvetu je bila sprejeta odločitev, da bo tekmovalje v stari strugi Drave pri vse bolj »znamenitem« strelišču v Hajdošah. Kolona vozil je krenila velikemu dogodku naproti.

Ob Dravi, kjer naj bi bilo tekmovalje, se je malo zataknilo, saj je iz nizkih oblakov vse močnejše deževalo in le največji optimisti so upali, da bo veter pregnal goste in težke oblake. Po krajšem čakanju je bilo soglasno ugotovljeno, da tako velike prireditve ni mogoče preložiti, ribiči so zasedli svoja mesta, nakrmili ribe in enourn tekmovalje se je začelo. Bilo je napeto! Tekmovallec Viktor Rebernak je nekaj trenutkov prehitro »štartal« in ulovil lepo podust, ki pa je morala nazaj. Toda prve podusti so bile hitro spet v mrežah, ki so se nekaterim tekmovalcem hitro polnile. Ura je minila v vedrem vzdušju, prevladovala sta tekmovalni duh in tovarišstvo ter vedro razpoloženje, ki ga ob tako slabem vremenu premorejo le ribiči.

Po zaključku so se zbrali tekmovalci v krogu s svojimi trofejami in tehtnica je pokazala naslednje rezultate:

Med ekipami:

1. TOZD Transservis, 8,2 kg rib,
2. TOZD Commerce, 7,7 kg rib,

3. TOZD Mesna ind., 3,7 kg rib,
4. TOZD Tiskarna, 3,3 kg rib
5. Tovarna krmil, 0,0 kg rib,
6. in 7. mesto TOZD Farme in DSSS, ki na tekmovalju nista sodelovali.

Med posamezniki:

1. Franc MAČEK, TOZD Commerce — 4,5 kg rib,
2. Stefan KAMPL, TOZD Servis — 4,2 kg rib,
3. Franc VRBNJAK, TOZD Servis — 4,0 kg rib,
4. Franc KRAVINA, TOZD Tiskarna — 3,3 kg rib,
5. Mirko ŽGEČ, TOZD Commerce — 3,2 kg rib,
6. Ivan KISELJAK, TOZD Mesna industrija — 2,0 kg rib,
7. Viktor REBERNAK, TOZD Mesna industrija — 1,7 kg rib.

Naslov zmagovalca in pokal je osvojila ekipa Transservisa, med posamezniki pa je zmagal Franc MAČEK iz TOZD Commerce. Ekipi iz Servisa in tov. Mačku iskreno čestitamo s pripombo, da sta oba naslova prišla v prave roke!

Kot na vsakem tekmovalju sta tudi tu naše tekmovalce spremljali sreča in smola. Viktor Rebernak je prehitro štartal, nato pa ulovil nekaj rib, jih snel s trnka in zaradi »treme« spustil v Dravo, namesto v mrežo. To ga je pri končni uvrstitvi seveda uvrstilo nekoliko niže. Največje podusti je ulovil Mirko ŽGEČ, in sicer 3 komade v skupni teži 3,2 kg. Nekaj rib se je našim tekmovalcem žal tudi odpelo in prav te so bile največje.

Po razglasitvi rezultatov smo zmagovalcem čestitali, popili nekaj kozarcev in premočeni odšli vsak na svojo stran, saj se vreme ni izboljšalo. Ob koncu smo soglasno ugotovili, da je tekmovalje uspelo in da bo odslej vsako leto. CA

OB DNEVU PERUTNINARJEV

										AVGUST	TALNA OBLOGA	RAST-LINA	GOVOR-NIK	TIP CITRO-ENA	GOSPA (SP.)	VERSKI POSLA-VAR S.LITOT	BENETZE	DČE	KEMIONA PRVINA	IGRALKA KOESAR	
										ITALIJ. IZDELOV GOSLI											
										NAPRAVA KI KAZE GOTOVOST ROLKE											

ČRKOVNI REBUSI

